

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор ДІ НУ «ОМА»

_____ Чимшир В.І.
(підпис)

«___» _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія та культура України»

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 27 Транспорт

Спеціальність: 271 Річковий та морський транспорт

Спеціалізація: 271.01 Навігація і управління морськими суднами

Дунайський інститут Національного університету «Одеська морська академія»

Кафедра гуманітарних дисциплін

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія та культура України» розроблена відповідно до освітньої програми «Навігація та управління морськими суднами».

Розробник: Ярмоленко Марія Іванівна -д. і. н., професор кафедри гуманітарних дисциплін

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін

Протокол від «25» серпня 2021 р. № 1.

Завідувач кафедрою _____ Желясков В.Я.

Секретар кафедри _____ Турлак Л. П.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми за спеціалізацією 271.01 «Навігація і управління морськими суднами».

О. Б. Даниленко

1. Загальний опис навчальної дисципліни.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія та культура України» є вивчення здобувачами вищої освіти історичного минулого українського народу та народів, які історично займають українську етнічну територію, через призму переважно двох проблем: боротьбу українського народу за власну державу на прикладі різних історичних періодів; модернізація та трансформація українського суспільства та його культури протягом віків. Все це допоможе студентам зрозуміти історичний процес на українському підґрунті.

Мова навчання – українська мова.

Статус дисципліни – обов'язкова.

Передумовою для вивчення дисципліни «Історія та культура України» є вивчення обов'язкових елементів освітньо-професійної програми «Навігація і управління морськими суднами» як «Історія України». Така передумова передбачає набуття необхідних компетенцій (знань, умінь та навичок) з історії української держави і надає можливість прослідкувати обсяг вивченого раніше матеріалу з вищезазначеної дисципліни; дозволяє підтвердити застосування компетентнісного підходу з метою досягнення професійних якостей майбутнього фахівця.

Навчальна дисципліна забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Компетентності:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері судноводіння, обробки та розміщення вантажів; управління операціями судна та піклуванні про людей на судні, що передбачає застосування теорій і методів наук про устрій судна, навігацію, технологію перевезення вантажів, комерційну експлуатацію засобів транспорту, управління ресурсами.

Загальні компетентності:

ЗК 16 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати навчання:

ПРН 29 Знання сутності та витоків української історії та культури, суспільно-економічних, політичних й культурних процесів минулого та сучасності.

Кількість кредитів ЄКТС – 4 (чотири) – на базі молодшого спеціаліста.

Форма підсумкового контролю - Іспит.

2. Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною.

Успішне завершення програми навчальної дисципліни «Історія та культура України» передбачає здобуття здобувачами вищої освіти наступних результатів навчання за навчальною дисципліною:

- знати історію, уявлення про загальнолюдські цінності й національні пріоритети;
- знати поведінку людини та її орієнтації в соціокультурному просторі;
- знати гуманістичний світогляд на засадах універсалізму - способу освоєння дійсності, що дає можливість усе живе - людину, природу і Всесвіт - сприймати в єдиній цілісній системі;
- знати основні періоди історії України, їх особливостей, визначальні події та явища; історію соціально-економічних, суспільно-політичних та культурних відносин в Україні;
- знати роль у вітчизняній історії видатних представників українського народу;
- знати здобутків української духовної та матеріальної культури.
- вміти правильно формувати та розвивати у здобувачів вищої освіти здібності до міжкультурної комунікації;

- здатність до спілкування стосовно історії та культури власної Батьківщини;
- уміння вступати у діалог і взаємодію з іншими за етнічною, культурною, національною і державною ознакою людьми, чия правова культура і засоби спілкування значно відрізняються між собою;
- уміння аналізувати історичні події, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки;
- здатність давати визначення історико-культурних понять;
- вміння самостійно опрацьовувати історичні документи, науково-популярну і довідкову літературу;
- здатність узагальнювати історичний досвід української історії та культури в контексті світових культурно-історичних процесів.
- вміло осмислювати відповідний матеріал;
- співставляти й аналізувати різні точки зору;
- аналізувати джерела з історії України різних історичних епох;
- аналізувати процес розвитку історії та культури України; визначати основні тенденції історичної думки в різні періоди;
- робити висновки з вивчених тем.

3. Програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни.

Назви розділів і тем	Навчальне навантаження (годин)				Відповідність модельному курсу Міжнародної морської організації
	Заочна форма навчання (на базі МС) - I курс НіУМС				
	Кількість аудиторних	Лекцій	Практичні заняття		
Розділ 1 «Історія та культура України з стародавніх часів і до початку ХХ ст.»					
Тема 1. Вступ до історії України. Найдавніші часи в історії України. Культура праслов'ян.	1	1	-		Leadership and teamwork (Model Course 1.39) 3.7 – 3.7.5
Тема 2. Піднесення та занепад Київської Русі. Галицько – Волинська держава. Культура Київської Русі IX-XII ст.	1	1	-		
Тема 3. Українські землі під владою Литви та Польщі (XIV – XVI).	1	1	-		
Тема 4. Національно-визвольна революція українського народу сер. XVII-XVIII ст. Культурні процеси напередодні і в добу козаччини.	1	1			
Тема 5. Утворення Української національної держави та політичний лад в Україні у XVIII ст. Культура України XVII-XVIII ст.	1		1		

Тема 6. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій в XIX на поч. XX ст. Пробудження національної свідомості українського народу XIX – поч. XX ст.	1	-	1		
Разом за розділом 1 годин:	6	4	2		
Розділ № 2. «Історія та культура України з початку XX ст. і до сьогодення».					
Тема 7. Українська революція та громадянська війна 1917-1921 рр. Відродження української культури в період національно-демократичної революції (1917-1920 рр.).	1	1	-		
Тема 8. Радянська Україна в умовах утворення тоталітарного ладу (1920-1930 роки). Культура України в період становлення радянської влади.	1	1	-		
Тема 9. Українська РСР у роки Другої світової війни (1939- 1945 рр.). Культура України у роки II світової війни.	1	1	-		
Тема 10. Українська РСР у другій половині 40-х першій половині 80-х років XX ст. Культура України у повоєнні часи.	1	-	1		
Тема 11. Утвердження незалежної України. Україна в умовах незалежності. Культура в умовах кризи радянської системи, періоду перебудови та становлення незалежності української держави.	2	1	1		
Разом за розділом 2:	6	4	2		
Всього аудиторних годин	12	8	4		
Самостійна робота (годин) з них на виконання індивідуального завдання	108				
Загальний обсяг годин навчальної дисципліни	120				

4. Теми практичних занять.

Назви розділів і тем	Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення, використання яких передбачає виконання практичних занять (за потребою)
Розділ № 1 «Історія та культура України зі стародавніх часів і до почат. XX ст.».	

<p>Тема 1. Вступ до історії України. Найдавніші часи в історії України.</p> <p>Предмет, завдання, джерела вивчення історії України. Історіографія та наукова періодизація курсу. Значення вивчення історії України для підготовки майбутніх спеціалістів.</p> <p>Археологічні дослідження території України. Неолітична революція. Перші протодержавні утворення. Античні міста-держави. Походження, розселення та устрій східних слов'ян. Український народ-автохтон на своїй землі. Особливості трипільської культури. Український народ — корінне населення України. Релігія слов'янських племен. Особливості язичницьких вірувань і пантеону божеств.</p>	<p>методичні вказівки з вивчення дисципліни «Історія та культура України» і організації самостійної роботи;</p> <p>комп'ютерні презентації;</p> <p>ілюстративні матеріали.</p>
<p>Тема 2. Піднесення та занепад Київської Русі. Галицько – Волинська держава.</p> <p>Передумови утворення Київської Русі. Норманська концепція походження. Соціально-економічні та політичні фактори об'єднання слов'ян. Адміністративно-територіальний поділ та державний устрій давньоруської держави.</p> <p>Внутрішня та зовнішня політика великокнязівської влади. Християнізація Русі. Великі князі: Володимир Святославович і Ярослав Мудрий. Міжнародне визнання Київської Русі. Галицько-Волинська держава. Роман Мстиславович. Данило Галицький. Соціально-економічний та культурний розвиток Давньої Русі.</p> <p>Посилення феодальної роздробленості України – Русі: Київське, Переяславське, Чернігово-Сіверське та інші князівства. Перші згадки етнопоніма „Україна”. Утворення Галицько-Волинської держави, її занепад і значення. Поневолення давньоруських земель монголо-татарськими завойовниками. Історичне значення Київської Русі. Витоки культурного процесу Київської Русі. Вплив запровадження християнства та розвиток культури Київської Русі. Ярослав Мудрий і культурний розвиток Київської Русі. Літературні пам'ятки Київської Русі. Музичне мистецтво Київської Русі.</p>	<p>методичні вказівки з вивчення дисципліни «Історія та культура України» і організації самостійної роботи;</p> <p>комп'ютерні презентації;</p> <p>ілюстративні матеріали.</p>
<p>Тема 3. Українські землі під владою Литви та Польщі (XIV – XVI).</p> <p>Загарбання Галичини Польщею, Угорщиною та Молдавією. Входження Надніпрянщини та Волині до складу Великого Литовського князівства. Устрій, господарство, побут українських земель у складі Литви. Боротьба за відновлення державності України.</p> <p>Україна в складі Речі Посполитої. Люблінська та</p>	<p>методичні вказівки з вивчення дисципліни «Історія та культура України» і організації самостійної роботи;</p> <p>комп'ютерні презентації;</p> <p>ілюстративні матеріали.</p>

<p>Берестейська унія. Боротьба українського народу проти польсько-шляхетської експансії. Турецько-татарські напади на Україну. Утворення Російської держави та її роль в історії українського народу.</p> <p>Соціально-економічний розвиток України. Суспільно-політичний та культурно-національний рух в Україні. Братства, освіта, книгодрукарство. Києво-Могилянська академія. Виникнення козацтва, його організаційна структура. Заснування Запорізької Січі. Князь Дмитро Вішневецький. Адміністративно-територіальний устрій, господарство, традиції, вірування. Реєстрові та нереєстрові козаки. Запорізька Січ – опорна база проти турецько-татарської агресії, національно-політичний центр боротьби українського народу проти шляхетської Польщі. Селянсько-козацьки повстання в кінці XVI – 30-х років XVII ст.</p> <p>Іван Федоров — першодрукар України. Характерні особливості архітектури XIV ст. Полемічна література XVI ст. Петро Конашевич-Сагайдачний. Особливості реформаційного руху в Україні. Культурологічна та просвітницька діяльність Івана Мазепи.</p>	
<p>Тема 4. Національно-визвольна революція українського народу сер. XVII-XVIII ст.</p> <p>Причини, характер і рушійні сили національно-визвольної війни. Основні етапи війни. Переяславсько-Московський договір 1654 р., його сучасна оцінка. Зародження української козацької держави. Гетьман І. Виговський. Гадяцький договір 1658 р. Розподіл української держави на Правобережну і Лівобережну. Андрусівське перемир'я та його наслідки для України. П. Дорошенко. Посилення Лівобережжя. Гетьмани Д. Многогрішний, І. Самойлович. „Трактат про вічний мир” між Польщею і Московією 1686 р.</p> <p>Феофан Прокопович — видатний діяч просвітництва і культури. Козацькі літописи. "Українське" бароко. Григорій Сковорода — просвітитель, філософ, поет. Театральне мистецтво та музичне життя України XVIII—XIX ст. Освіта в Україні у XVIII ст. Архітектура й образотворче мистецтво другої половини XVIII ст.</p>	<p>методичні вказівки з вивчення дисципліни «Історія та культура України» і організації самостійної роботи; комп'ютерні презентації; ілюстративні матеріали.</p>
<p>Тема 5. Утворення Української національної держави та політичний лад в Україні у XVIII ст. Адміністративно-територіальний устрій Лівобережжя. Політика царизму по відношенню до України. Гетьманування І. Мазепи.</p>	<p>методичні вказівки з вивчення дисципліни «Історія та культура України» і організації самостійної роботи; комп'ютерні презентації; ілюстративні матеріали.</p>

<p>Зруйнування Запорізької Січі. Пилип Орлик, його Конституція. Гетьман І. Скоропадський.</p> <p>Розвиток феодалних відносин та посилення закріпачення селян України у др. пол. XVIII ст., ліквідація господарської роздробленості українського народу, формування української нації. Селянські повстання на Лівобережжі та Слабожанщині. Гайдамацький рух. Коліївщина. Рух опришників.</p> <p>Гетьман К. Разумовський. Обмеження козацького самоврядування. Утворення намісництва. Участь запорожців у російсько-турецьких війнах 1768 – 1774 р., 1787 – 1791 р. Остаточна ліквідація гетьманства та Запорізької Січі. Інкорпорація України в державну структуру Російської та Австрійської імперій.</p>	
<p>Тема 6. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій в XIX на поч. XX ст. Адміністративно-територіальний устрій. Стан сільського господарства та промисловості. Загострення соціальних суперечностей. Участь українців у війні 1812 р. Декабристський рух в Україні. Соціально-економічний розвиток України у першій пол. XIX ст. Антикріпосницька боротьба селянських мас. І. Кармалюк.</p> <p>Реформи 60 -70-х рр. в Україні. Формування української інтелігенції. Український культурно-національний рух у II пол. XIX ст. Виникнення українських політичних товариств і партій. Початок національного відродження. Західноукраїнські землі в I пол. XIX ст. Український національний рух в Галичині під час революції 1848 – 1849 рр. в Австро-Угорщині.</p> <p>Культура України в першій половині XIX ст. Культурний процес другої половини XIX ст. "Театр корифеїв". Недільні школи, клубні заклади та бібліотеки в Україні. "Просвіти" та їх роль у культурному процесі. Навчальні заклади для жінок. Музейна справа в Україні. Меценати та колекціонери.</p>	<p>методичні вказівки з вивчення дисципліни «Історія та культура України» і організації самостійної роботи; комп'ютерні презентації; ілюстративні матеріали.</p>
<p>Розділ № 2. «Історія та культура України з початку XX ст. і до сьогодення».</p>	
<p>Тема 7. Українська революція та громадянська війна 1917-1921 рр.</p> <p>Соціально-економічне та суспільно-політичне становище напочатку XX ст. Революція 1905 – 1907 рр. в Україні, зростання національного руху.</p> <p>Західно-українські землі напочатку XX ст. Перша світова війна. Україна в планах іноземних держав. Воєнні дії на території</p>	<p>методичні вказівки з вивчення дисципліни «Історія та культура України» і організації самостійної роботи; комп'ютерні презентації; ілюстративні матеріали.</p>

<p>України та національно-визвольний рух. Українські січові стрільці. Антивоєнний рух. Західно-українські землі в II пол. XIX ст. Суспільно-політичний рух, економічний стан. Лютнева революція 1917 р. Утвердження Центральної Ради, її внутрішня та зовнішня політика. Універсали ЦР. Прийняття Конституції УНР. Гетьманський переворот. Українська держава П. Скоропадського. Утворення Директорії, її склад, соціальна база та політика.</p> <p>Революційні події 1918 р. на західно-українських землях. Проголошення Західно-української Народної Республіки. Акт соборності України. Встановлення Рад в Україні. Політика „воєнного комунізму”. Селянсько-повстанський рух, як історичний феномен. Денікінці в Україні. Відродження УСРР в 1919 р. Радянсько-польська війна. Різький мир. Основні уроки української національної революції.</p> <p>Культура України напочатку XX ст. Освіта та вища школа 1917-1920 рр. Наука, література, преса та книгодрукування 1917-1920 рр. Театр 1917-1920 рр.</p>	
<p>Тема 8. Радянська Україна в умовах утворення тоталітарного ладу (1920-1930 роки). УРСР в новій системі міжнародних відносин. НЕП в Україні. Феномен „націонал-ухильництва”. Політика коренізації та українізації. Індустріалізація. Насильницька колективізація сільського господарства в Україні та її наслідки. Голод 1932 – 1933 рр. Репресії в Україні. „Розстріляне відродження”. Антицерковна політика. Західно-українські землі в 20 – 30 –х роках. Розвиток національно-визвольного руху. ОУН. Українізація та національні меншини у період становлення радянської влади.</p> <p>Освіта та наука у період становлення радянської влади. Театр та кіно у період становлення радянської влади.</p>	<p>методичні вказівки з вивчення дисципліни «Історія та культура України» і організації самостійної роботи; комп’ютерні презентації; ілюстративні матеріали.</p>
<p>Тема 9. Українська РСР у роки Другої світової війни (1939- 1945 рр.). Причини і початок другої світової війни. Українське питання у міжнародній політиці напередодні війни. Возз’єднання західно-українських земель з УРСР та їх радянська організація. Початок Великої Вітчизняної війни. Окупаційний режим. Розгортання руху опору, його характеристика. Діяльність ОУН – УПА. Визволення території України. Возз’єднання Закарпатської України з УРСР. Об’єднання усіх</p>	<p>методичні вказівки з вивчення дисципліни «Історія та культура України» і організації самостійної роботи; комп’ютерні презентації; ілюстративні матеріали.</p>

<p>українських земель в єдиний українській державі. Вклад українського народу у перемозі над фашистської Німеччиною.</p>	
<p>Тема 10. Українська РСР у другій половині 40-х першій половині 80-х років. Включення УРСР в ООН. Відродження народного господарства. Голод 1946 -1947 рр. Хрущовська „відлига” та її характер в Україні. Реформи 50 – 60 рр. та їх здійснення в Україні. Загострення гальмівних процесів у соціальному та економічному розвитку. Криза тоталітаризму в СРСР та УРСР в 60 – 70-ті рр. Розгортання правозахисного і дисидентського руху в Україні. Перебудовчі процеси 80-х р. та їх складність. Чорнобильська катастрофа. Піднесення рівня національної свідомості. Створення Народного Руху України, виникнення нових політичних партій. Міжнародна реакція на „перебудову” в СРСР та Україні. Освіта та наука у повоєнні часи. Література та музика у повоєнні часи. Театр та кіно у повоєнні часи. Архітектура та образотворче мистецтво у повоєнні часи. Культосвітні заклади та засоби масової інформації у повоєнні часи.</p>	<p>методичні вказівки з вивчення дисципліни «Історія та культура України» і організації самостійної роботи; комп’ютерні презентації; ілюстративні матеріали.</p>
<p>Тема 11. Утвердження незалежної України. Україна в умовах незалежності. Створення правової бази розвитку України як демократичної держави. Реформування економіки, пошуки шляхів виходу із кризи. Ліквідація колгоспної системи. Соціальна політика. Реформація освіти й науки. „Закон про освіту” 1996 р. Фізична культура та спорт. Реформування збройних сил України. Концепція зовнішньої політики незалежної України. Сприйняття України в Європі та у світі. «Помаранчева революція» та її наслідки. «Революція Гідності»: її наслідки та значення для України. Віскові дії та конфлікти на сході країни: шляхи її розв’язання. Політичне та соціально-економічне становище України на сучасному етапі. Співробітництво України та НАТО. Україна та Європейський Союз. Політичні відносини України та Росії. Культурний процес в умовах трансформаційного періоду. Театр та кіно 2 половини 80-90 рр. ХХ ст. Культурний внесок діаспори. Культура України за часи незалежності.</p>	<p>методичні вказівки з вивчення дисципліни «Історія та культура України» і організації самостійної роботи; комп’ютерні презентації; ілюстративні матеріали.</p>

5. Завдання для самостійної роботи.

Самостійна робота з навчальної дисципліни «Історія та культура України» включає:

- опрацювання тематичного матеріалу;
- підготовку до практичних занять;
- виконання індивідуальних завдань (рефератів, доповідей);
- самостійне опрацювання окремих розділів навчальної дисципліни.

5. Індивідуальні завдання.

Види індивідуальних завдань	Заочна форма навчання
РФ	1

Рекомендовані теми рефератів.

1. Зародження та розвиток родового ладу в Україні.
2. Трипільська культура – найвидатніша культура епохи енеоліту.
3. Скіфія і Сарматія на стародавній карті України.
4. Античні міста-держави і колонії в Криму.
5. Кіммерійці й таври на території України в давнину.
6. Східні слов'яни на території України. Антське царство.
7. Законотворча діяльність Ярослава Мудрого.
8. Зовнішня політика Київської Русі.
9. Король Данило і галицькі бояри.
10. Галицько-Волинська держава у боротьбі із золотоординським ігом.
11. Київська держава за перших князів Рюриковичів (кінець IX-X ст.).
12. Володимир Великий. Запровадження християнства на Русі.
13. Київська Русь за часів Ярослава Мудрого. «Руська правда».
14. Галицько-Волинська держава після смерті Данило Галицького (1264-1340 рр.)
15. Реформи Петра Могили: причини і наслідки.
16. Вплив Кревської та Городельської унії на українське населення.
17. Люблінська та Берестейська унії в житті українського народу.
18. Гетьман Петро Кононович Конашевич-Сагайдачний – гетьман реєстрового козацтва.
19. Антифеодальні та національно-визвольні повстання українського народу у XVI- XVII ст. (К. Косинського, С. Наливайка, М. Жмайла, Т. Федоровича, П. Бута, Д. Гуні, Я. Острянина).
20. Богдан Хмельницький – видатний державний діяч і полководець, фундатор Української державності.
21. Суть та значення Березневих статей 1654 р. для українського народу.
22. Фактичний та юридичний поділ України на Правобережну та Лівобережну.
23. Політика Петра Дорошенка.
24. Конотопська битва (1659 р.) в історії українського народу.
25. Життя і боротьба гетьмана Петра Дорошенка.
26. Іван Мазепа, людина й історичний діяч.
27. Конституція П. Орлика 1710 р.
28. Гайдамацький та опришківський рух в Україні в 1 пол. XVIII ст. О. Довбуш.
29. Національно-визвольна боротьба українського народу 2 пол. XVIII ст. Коліївщина.
30. Роль Тараса Шевченка в духовному відродженні нації.
31. Валуєвський циркуляр (1863 р.) та Ємський указ (1876 р.): два штрихи російського шовінізму в Україні.
32. Іван Франко в суспільно – політичному житті Галичини.
33. Культурно – освітнє товариство “Просвіта”: створення та діяльність.
34. Українське січове стрілецтво в боротьбі за державність.

35. Столипінська аграрна реформа в Україні та її наслідки.
36. Кирило та Мефодій — просвітники слов'ян.
37. Ярослав Мудрий і культурний розвиток Київської Русі.
38. Літературні пам'ятки Київської Русі.
39. Іван Федоров — першодрукар України.
40. Історія існування Хотинської фортеці.
41. Братства і розвиток культури.
42. Остромирове євангеліє – визначна пам'ятка духовної культури.
43. Полемічна література XVI ст.
44. Внесок Києво-Могилянської академії у розвиток освіти України.
45. Петро Конашевич-Сагайдачний — видатний діяч України.
46. Особливості реформаційного руху в Україні.
47. Культурологічна та просвітницька діяльність Івана Мазепи.
48. Феофан Прокопович — видатний діяч просвітництва і культури.
49. Козацькі літописи.
50. Григорій Сковорода — просвітитель, філософ, поет.
51. Ідеї національного відродження України в діяльності Кирило-Мефодіївського братства.
52. Юліан Бачинський та Микола Міхновський – виразники української національної ідеї.
53. Поширення ідей раннього гуманізму в Україні: Юрій Дрогобич, Павло Русин, Станіслав Оріховський.
54. Острозька вища школа, її внесок у духовну культуру України.
55. Діяльність Львівської братської школи на ниві освіти та духовної культури України.
56. Культурно-просвітницька діяльність Петра Могили.
57. Внесок у збереження мистецької спадщини О́сипа Миха́йловича Дерібаса.
58. Внесок в український кінематограф О. Довженко.
59. Декабристський рух в Україні.
60. Кирило-Мефодіївське товариство – перша політична організація. Т.Г. Шевченко.
61. Піднесення національно-визвольної боротьби в Галичині в 20-30-ті рр. XIX ст. «Руська трійця».
62. Події революції 1848-1849 рр. на західно-українських землях. Головна Руська Рада.
63. Виникнення політичних партій у Західній Україні в кінці XIX ст.
64. «Братство тарасівців», його роль у розвитку українського національно-визвольного руху.
65. Діяльність «Просвіти», Наукового Товариства Шевченка (НТШ), Товариства українських поступовців (ТУП).
66. Діяльність українців у Державних думах.
67. Союз Визволення України, Український легіон січових стрільців та їх діяльність у роки I Світової Війни.
68. Роль та значення Універсалів УЦР.
69. Голова УЦР М.С. Грушевський.
70. Визначний український політичний і громадський діяч В.К. Винниченко.
71. Брестський мир 1918 р. та Ризький договір 1921 р.
72. Гетьманат П. Скоропадського.
73. С. Петлюра та його роль у діяльності Директорії.
74. Президент ЗУНР Є.О. Петрушевич.
75. Роль та значення Акту Злуки УНР та ЗУНР.
76. Тріумф і трагедія Миколи Скрипника.
77. Життєвий шлях митрополита Андрія Шептицького.
78. Сутність політики «воєнного комунізму».
79. Голод 1921-1922 рр.
80. О. Стаханов та стахановський рух.
81. Голодомор 1932-1933 рр.
82. Діяльність ОУН у 30-х роках XX ст.
83. Степан Бандера – лідер українського національно-визвольного руху.

84. Рух опору – ОУН – УПА.
85. Молодіжна течія у русі опору у роки II Вітчизняної війни.
86. Тегеранська та Кримська конференції як наслідок II світової війни.
87. Операція «Вісла» 1947 р.
88. Роман Шухевич – як військовий діяч та член УВО-ОУН.
89. Микита Хрущов – відомий державний і партійний діяч СРСР.
90. Політика Л. Брежнєва щодо Української держави.
91. Петро Юхимович Шелест – як захисник української нації.
92. Перший Президент незалежної України – Леонід Макарівч Кравчук.
93. Кучма Леонід Данилович – президент 1994-1998 рр. та 1998-2002 рр.
94. Співробітництво України та НАТО.
95. Україна та Європейський Союз.
96. Політичні відносини України та Росії.
97. Дипломатичні відносини України та Польщі.
98. Виборчий блок «Наша Україна» 2001 р. - історія та сучасність.
99. Значення діяльності молодіжної організації «Пора» у «Помаранчевій революції».
100. Голова Верховної Ради – В.Литвин., Р. Парубіі, Д. Разумков іх діяльність.
101. Президенти незалежної України – В. Ющенко, В. Янукович, П. Порошенко, В. Зеленський та їх внесок в розвиток держави.
102. Прем'єр-міністри України – В. Янукович, Ю. Тимошенко, А. Яценюк, В. Гройсман, О. Гончарук, Д. Шмигаль та їх реформи.
103. «Революція Гідності»: її наслідки та значення для України.
104. Віскові дії та конфлікти на сході країни: шляхи її розв'язання.
105. Культура України за часи незалежності.

7.Методи контролю.

Контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється у вигляді поточного та семестрового контролю.

Поточний контроль здійснюється оцінюванням якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни за результатами опитування з питань лекційного матеріалу, виконання практичних робіт, що передбачені робочим навчальним планом згідно темам робочої навчальної програми (у відповідності до Положення про організацію освітнього процесу НУ «ОМА»).

Форма контролю: Іспит.

Методи контролю – усний.

Методи демонстрації результатів навчання за навчальною дисципліною.

№ з/п	Результати навчання за навчальною дисципліною	Методи демонстрації	Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, які використовуються для демонстрації здобутих результатів навчання за навчальною дисципліною
1	Знання термінологічно-понятійного апарату з історії та культури України.	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виступ на практичних заняттях; підготовка та захист доповідей, тощо.	Презентації, ілюстративні матеріал.
2	Знання основних етапів становлення історії та культури України.	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виступ на практичних заняттях;	Презентації, ілюстративні матеріали.

		підготовка та захист доповідей, тощо.	
3	Знання національної свідомості, глибоке розуміння багатовікової історії України, шанобливе ставлення до українського народу, його державотворчих, духовно-культурних і трудових традицій	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виступ на практичних заняттях; підготовка та захист доповідей, тощо.	Презентації, ілюстративні матеріали.
4	Знання ролі і значення народних мас, визначних політичних, військових і державних діячів, представників української науки, культури, охорони здоров'я, духовенства.	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виступ на практичних заняттях; підготовка та захист доповідей, тощо.	Презентації, ілюстративні матеріали.
5	Уміння пояснювати значення історичних процесів в процесі гармонійного розвитку особистості та суспільства.	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виступ на практичних заняттях; підготовка та захист доповідей, тощо.	Презентації, ілюстративні матеріали.
6	Уміння робити висновки про категорії та основні поняття історії.	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виступ на практичних заняттях; підготовка та захист доповідей, тощо.	Презентації, ілюстративні матеріали.
7	Уміння пояснювати принципи та методи аналізу історії.	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виступ на практичних заняттях; підготовка та захист доповідей, тощо.	Презентації, ілюстративні матеріали.
8	Уміння усвідомлювати суть поняття «історія людства», його особливості розвитку на різних історичних етапах, проаналізувати сучасне трактування цього терміну.	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виступ на практичних заняттях; підготовка та захист доповідей, тощо.	Презентації, ілюстративні матеріали.
9	Уміння інтерпретувати особливості національної культури українського народу, його духовні цінності та пріоритети.	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виступ на практичних заняттях; підготовка та захист доповідей, тощо.	Презентації, ілюстративні матеріали.
10	Уміння аналізувати культурний розвиток України в різні	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виступ на практичних заняттях;	Презентації, ілюстративні матеріали.

	історичні епохи.	підготовка та захист доповідей, тощо.	
11	Уміння аналізувати тенденції розвитку національної культури в контексті світового культурного процесу.	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виступ на практичних заняттях; підготовка та захист доповідей, тощо.	Презентації, ілюстративні матеріали.
12	Уміння робити висновки про відродження та перспективи розвитку української культури в умовах державної незалежності.	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виступ на практичних заняттях; підготовка та захист доповідей, тощо.	Презентації, ілюстративні матеріали.
13	Уміння визначати основні форми і напрями розвитку національної культури, види, стилі і жанри мистецтв.	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виступ на практичних заняттях; підготовка та захист доповідей, тощо.	Презентації, ілюстративні матеріали.
14	Уміння вести дискусії з актуальних питань історії, зовнішньої і внутрішньої політики Української держави.	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виступ на практичних заняттях; підготовка та захист доповідей, тощо.	Презентації, ілюстративні матеріали.

8. Схема нарахування балів за навчальною дисципліною.

Шкала оцінювання.

За шкалою ECTS		За шкалою оцінювання ДІ НУ «ОМА»		
Оцінка	Пояснення	Екзамен		Залік
A	Відмінно	Відмінно	5	Зараховано
B	Дуже добре	Добре	4	
C	Добре			
D	Задовільно	Задовільно	3	
E	Достатньо			
FX	Незадовільно	Незадовільно	2	Не зараховано

Загальні критерії оцінювання знань здобувачів освіти:

A (відмінно) – оцінка «відмінно»

Глибокі знання і розуміння навчального матеріалу, виконання завдань без/або з незначною кількістю недоліків в обсязі, передбаченим робочої програмою навчальної дисципліни. Здобувач освіти вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію. Використовує набуті знання і вміння для прийняття рішень у стандартних і нестандартних ситуаціях. Переконаливо аргументує відповіді, відстоює власну позицію щодо питань, які розглядаються. Здобувач освіти добре знайомий з основною, а також додатковою літературою.

B (дуже добре) – оцінка «добре»

Достатньо повні знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з незначною кількістю недоліків та/або негрубих помилок. Здобувач освіти вміє застосовувати набуті знання та вміння для вирішення практичних завдань, у відповіді прослідковується порушення принципу систематичності і логічності викладу навчального матеріалу. Самостійно виправляє допущені помилки, виявляє ґрунтовне знання основної бібліографії, однак лише поверхово орієнтується у допоміжній літературі.

С (добре) – оцінка «добре»

Загальні знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з певною кількістю недоліків і несуттєвих помилок. Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію в цілому самостійно застосовувати її на практиці. Відповідь здобувача освіти правильна, але недостатньо повна, бездоказова. Здобувач освіти самостійно виправляє помилки, виявляє знайомство та розуміння основної бібліографії, однак зовсім не орієнтується у допоміжній літературі.

D (задовільно) – оцінка «задовільно»

Базові знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з суттєвими недоліками або помилками. Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача. У своїх міркуваннях опирається на повторення думок викладача або автора, не вміє навести власні приклади, не може відповісти на додаткові запитання. Здобувач освіти виявляє поверхове знайомство та розуміння лише основної бібліографії та зовсім не орієнтується у допоміжній літературі.

E (достатньо) – оцінка «задовільно»

Знання та розуміння навчального матеріалу на рівні мінімальних вимог. Здобувач освіти бачить навчальну дисципліну як нагромадження випадкових і не пов'язаних між собою тем. У своїх міркуваннях не здатен аналізувати окрему тему дисципліни у контексті інших тем і виражати взаємозв'язок між ними, відповіді мають шаблонний характер і не відображають самостійного розуміння теми. Здобувач освіти поверхово орієнтується в основній бібліографії.

FX (незадовільно) – оцінка «незадовільно»

Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну його частину. Він спроможний висвітлити лише окремі питання, не вміючи їх аргументувати чи пояснити. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни відсутня. Його участь у навчальному процесі є пасивною, відповіді в більшості є невірними або дуже поверховими і обмежуються механічним засвоєнням програми навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література.

Основна:

1. Історія та культура України: методичні вказівки з вивчення дисципліни і організації самостійної роботи курсантів та студентів / Укл. Ярмоленко М. І. – Частина 1. – Ізмаїл: ДІ НУ «ОМА» 2020. – 97 с.
2. Бойко «Історія України». – К.: „Академія”, 2003. – 325 с.
3. Василенко С.Д. „Історія України”. – Одеса. 2004. – 87 с.
4. Василенко С.Д. «Історія України: минуле і сучасність». – Одеса, 2005. – 66 с.
5. Василенко С.Д., Чечитко Ю.Т. Історія України. Навчальний посібник. – Одеса: «ВидавІнформ» ОНМА, 2004. – 88 с.
6. Історія України: Методичні вказівки по проведенню семінарських занять для курсантів та студентів напряму підготовки 1003 „Судноводіння і енергетика суден” / М.І. Ярмоленко. – Одеса: ОНМА, 2005. – 36 с.

7. Історія України: Навчально-методичний посібник для семінарських занять / За ред. В.М. Литвина. – К.: Знання, 2006. – 607 с.
8. Історія та культура України»: методичні вказівки з вивчення дисципліни і організації самостійної роботи курсантів та студентів / Укл. Ярмоленко М. І. – Частина 1. – Ізмаїл: ДІ НУ «ОМА» 2020. – 97 с.
9. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. / С.М. Клапчук, В.Ф. Остафійчук, Ю.А. Горбань та інші; За ред. С.М. Клапчука, В.Ф. Остафійчука. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання – Прес, 2004. – 358 с.
10. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. / С.М. Клапчук. –К.: Знання – Прес, 2001. – 325 с.
11. «Історія України» (Текст): методичні вказівки з вивчення дисципліни і організації самостійної роботи курсантів та студентів / Укл. В.В. Христенко. – Частина 1 - Одеса: ОНМА 2012. – 93 с.
12. «Історія України» (Текст): методичні вказівки з вивчення дисципліни і організації самостійної роботи курсантів та студентів / Укл. В.В. Березовська. – Частина 2 - Одеса: ОНМА 2014. – 108 с.
13. «Історія української культури» (Текст): методичні вказівки з вивчення дисципліни і організації самостійної роботи курсантів та студентів / Укл. В.В. Березовська. – Ізмаїл: ІФ ОНМА 2014. – 86 с.
14. Кормич Л.І., Багацький В.В. Історія України від найдавніших часів і до ХХІ століття: навчальний посібник. Видання четверте. – Х.: ООО „Одісей”, 2004. – 480 с.
15. Кормич Л.І., Багацький В.В. Культурологія (історія і теорія світової культури ХХ століття): Навчальний посібник. Видання третє. – Х.: Одісей, 2004. – 304 с.

Допоміжна література:

1. Кузнецова І.В., Донникова І.А., Дорошенко П.Ф. Краткий енциклопедический словарь по культурологии. – Одеса: ОНМА, 2005. – 256 с.
2. Культурологія: Навчальний посібник. А.Р. Баканурський та інші. – К.: ВД „Професіонал”, 2004. – 208 с.
3. Маманчук О.І. Актуальні проблеми політичної історії України: Монографія. – К.: КНЕУ, 2005. – 309 с.
4. Панасюк Б.Я. Помаранчева революція в променах національної ідеї: Історико-художній нарис. – К.: КНЕУ, 2006. – 176 с.
5. Русева С.О. „Історія України: проблеми становлення державності”. – Одеса. – 2003.– 122 с.
6. Українська та зарубіжна культура: Навч.-метод. посібн. Для самост. Вивч. дисципліни. – Вид. 2-ге, без змін. – К.: КНЕУ, 2006. – 367 с.
7. Черкашина Н.К. Історія України: від давніх часів до сьогодення: Навчальний посібник. – К.: ВД „Професіонал”, 2005. – 384 с.
8. Шевнюк О.А. „Українська та зарубіжна культура”. – К.: „Знання-Прес”, 2002. – 277 с.
9. Юрій М.Ф. Історія світової та вітчизняної культури: Навчальний посібник. – К.: Дакор, 2007. – 456 с.
10. Юрій М.Ф. Історія України: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2004. – 252 с.
11. Ярмоленко М. І. Історія України. // Навчально-методичний посібник для курсантів та студентів 1 курсу. – Одеса, 2005. – 60 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті.

1. <http://archive.nbuv.gov.ua> Сайт Національної бібліотеки України імені В.Вернадського.
2. <http://history.vn.ua> Шкільна програма з історії (5-12 клас): книги, підручники, довідники та додаткові матеріали.
3. <http://history.vn.ua> Книги та підручники з історії України та всесвітньої історії.
4. <http://istorikznu.at.ua/forum/10> Бібліотека історичного факультету Запорозького національного університету.

5. <http://osvitanet.com.ua> Навчально-методичний сайт ЗАТ "Інститут передових технологій", на якому розміщено інтернет-версії електронних навчальних атласів, контурних карт, стінних карт, підручників з історії, географії, картографії, розробки уроків, методичні рекомендації.
6. <http://ukraine-history.com.ua> Матеріали з історії України: підручники, реферати.
7. <http://ukrlibrary.com.ua> Онлайн-підручники з історії України.
8. <http://ukrmap.su/uk-uh> Навчальний ресурс з історії України, що містить шкільні підручники, історичні мапи та ілюстрації.
9. <http://www.history.org.ua> Сайт Інституту історії України. Електронна бібліотека з історії.
10. <http://www.history.org.ua/?litera&askAbout=journal> Електронні версії випусків та наукових статей "Українського історичного журналу".
11. <http://www.ukrhistory.narod.ru> Українська історична бібліотека.
12. http://www.twirpx.com/files/historic/periodic/visnik_knu/. Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Історія

11. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни.
